

POŚWIADCZENIE WIARYGODNOŚCI TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO

(2005/C 302/02)

I. Zgodnie z postanowieniami art. 248 Traktatu Trybunał zbadał „Skonsolidowane sprawozdania roczne z wykonania budżetu i skonsolidowane sprawozdania finansowe” Wspólnot Europejskich za rok obrachunkowy zakończony dnia 31 grudnia 2004 r.⁽¹⁾ Trybunał przeprowadził kontrolę zgodnie ze swoimi strategiami i standardami kontroli, które opierają się na międzynarodowych standardach przystosowanych do specyfiki Wspólnoty. Trybunał uzyskał w ten sposób uzasadnioną podstawę do wydania niniejszej opinii. W przypadku dochodów zakres prac kontrolnych Trybunału był ograniczony, gdyż środki własne w oparciu o VAT i DNB są oparte na makroekonomicznych statystykach wynikających z danych, których Trybunał nie może sprawdzić bezpośrednio, a ponadto kontrole tradycyjnych środków własnych nie mogą obejmować przywozów nieobjętych nadzorem celnym.

WIARYGODNOŚĆ ROZLICZEŃ

II. Trybunał uważa, że „Skonsolidowane sprawozdania z wykonania budżetu i skonsolidowane sprawozdania finansowe” Wspólnot Europejskich zostały sporządzone zgodnie z postanowieniami rozporządzenia finansowego z dnia 25 czerwca 2002 r. oraz z zasadami, regułami i metodami księgowymi przedstawionymi w załącznikach do skonsolidowanych sprawozdań finansowych⁽²⁾. Z zastrzeżeniem uwag zawartych w pkt III, sprawozdania te rzetelnie przedstawiają dochody i wydatki Wspólnot za rok obrachunkowy oraz ich sytuację finansową na koniec tego roku.

III. Wobec braku skutecznych procedur kontroli wewnętrznej w przypadku „różnych dochodów” i „zaliczek”, Trybunał nie może zapewnić, że transakcje odnoszące się do pozycji „dłużnicy różni” zostały prawidłowo i kompletnie zarejestrowane.

IV. Nie podważając opinii wyrażonej w pkt II, Trybunał pragnie zwrócić uwagę, że:

- a) podobnie jak miało to miejsce w przeszłości, system księgowy użyty do sporządzenia sprawozdań w 2004 r. nie został opracowany w sposób umożliwiający zapewnienie pełnej rejestracji aktywów i pasywów;
- b) dzięki planowi działania na rzecz modernizacji systemu księgowego Wspólnot Europejskich Komisja poczyniła znaczny postęp w przygotowaniach do wprowadzenia księgowości memoriałowej od 2005 r. Dostosowania i sprawdzenia niezbędne do zapewnienia pełnego wdrożenia nowych ram księgowości uległy jednak opóźnieniu.

LEGALNOŚĆ I PRAWIDŁOWOŚĆ TRANSAKCJI LEŻĄCYCH U PODSTAW ROZLICZEŃ

V. Na podstawie wyników przeprowadzonych kontroli Trybunał uważa, że w obszarach, gdzie systemy nadzoru i kontroli są wdrożone i pozwalają na właściwe zarządzanie ryzykiem, tj. w odniesieniu do dochodów, zobowiązań, wydatków administracyjnych i strategii przedakcesyjnej, transakcje leżące u podstaw skonsolidowanych sprawozdań finansowych Wspólnot Europejskich są jako całość legalne i prawidłowe. Ponadto w przypadku wydatków w ramach wspólnej polityki rolnej (WPR) kontrola Trybunału wykazała, że Zintegrowany System Zarządzania i Kontroli (IACS), jeśli jest prawidłowo stosowany, stanowi skuteczny system ograniczający ryzyko nieprawidłowych wydatków.

⁽¹⁾ „Skonsolidowane sprawozdania roczne z wykonania budżetu i skonsolidowane sprawozdania finansowe” stanowią tom I sprawozdań finansowych Wspólnot Europejskich za rok obrachunkowy 2004.

⁽²⁾ Patrz: załącznik 1, tom I ostatecznych sprawozdań finansowych Wspólnot Europejskich za rok obrachunkowy 2004.

VI. Nie podważając opinii wyrażonej w pkt V, Trybunał podkreśla, że w zakresie strategii przedakcesyjnej, na poziomie organizacji wdrażających w państwach kandydujących, we wszystkich programach i instrumentach pomocy utrzymuje się ryzyko o różnym stopniu nasilenia.

VII. Konieczne są większe starania na rzecz skutecznego wdrożenia systemów nadzoru i kontroli i eliminowania ich niedociągnięć, w celu lepszego zarządzania związanym z nimi ryzykiem w następujących obszarach, gdzie płatności są nadal w istotnym stopniu obciążone błędami:

- a) w przypadku wydatków w ramach WPR, na podstawie powtarzających się dowodów Trybunał stwierdził, że wydatki nieobjęte systemem IACS lub w przypadku których IACS nie został prawidłowo zastosowany, stwarzają większe ryzyko z uwagi na to, że stosowane systemy ich kontroli nie są równie skuteczne. W przypadku dotacji w ramach WPR nieobjętych systemem IACS, kontrole po dokonaniu płatności nie pozwalają na uzyskanie uzasadnionego zapewnienia co do zgodności z przepisami wspólnotowymi. Trybunał stwierdza, że wydatki w ramach WPR, postrzegane jako całość, są nadal w istotnym stopniu obciążone błędami;
- b) w przypadku działań strukturalnych Trybunał ponownie ujawnił niedociągnięcia w systemach zarządzania i kontroli, które wymagają wprowadzenia zróżnicowanego zakresu udoskonaleń, by w pełni odpowiadały podstawowym wymogom przepisów w zakresie efektywnych rutynowych kontroli zarządczych i niezależnych kontroli operacji przeprowadzanych na próbie kontrolnej dla okresu programowania 2000–2006. W odniesieniu do obu okresów programowania (1994–1999 i 2000–2006) ujawniono również liczne błędy w zakresie legalności i prawidłowości wydatków wykazanych w deklaracjach, na podstawie których Komisja dokonała płatności;
- c) w przypadku polityk wewnętrznych, pomimo poczynionego w niektórych obszarach postępu, ustalenia Trybunału z kontroli w zakresie systemów nadzoru i kontroli oraz transakcji leżących u podstaw rozliczeń nie pozwalają na uzyskanie wystarczającego zapewnienia o legalności i prawidłowości płatności. Ryzyko występowania błędów będzie prawdopodobnie się utrzymywać, jeżeli nie zostaną zmienione ramy prawne w celu uproszczenia systemów zwrotu kosztów i lepszego objaśnienia procedur i instrukcji stosowanych przy różnych programach;
- d) w przypadku działań zewnętrznych poprawa systemów nadzoru i kontroli Komisji nie jest jeszcze widoczna na szczeblu organizacji wdrażających, gdzie na poziomie płatności wykryto relatywnie dużą liczbę występujących często i mających znaczny wpływ finansowy błędów, które wynikały z braku kompleksowego podejścia w kwestii nadzoru, kontroli i audytu tych organizacji.

VIII. Trybunał odnotowuje postępy poczynione przez Komisję w zakresie reformy jej systemu kontroli wewnętrznej i jej pozytywnego wpływu na legalność i prawidłowość wewnętrznego zarządzania wydatkami przez Komisję. Nadal jednak wymagana jest poprawa w zakresie skuteczności funkcjonowania.

28 września 2005 r.

Hubert WEBER

Prezes

Europejski Trybunał Obrachunkowy
12, rue Alcide De Gasperi, L-1615 Luksemburg